

HANDBOOK OF ADDICTION PSYCHIATRY

คู่มือจิตเวชศาสตร์การเสพติด

ชมรมจิตเวชศาสตร์การเสพติดแห่งประเทศไทย

คู่มือจิตเวชศาสตร์การเสพติด = Handbc
WA270 ๓695 2565 ๑.1

Barcode *10055010*
ห้องสมุดวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์

บรรณาธิการ

ณัฐพล โชคไมตรี

ธีรยุทธ รุ่งนิรันดร

วนิดา รัตนสุมาวงศ์

พีชัย แสงชาญชัย

สารบัญ (1)

เรื่อง

หน้า

บทที่ 1	ประวัติศาสตร์ของปัญหาการเสพติด ความพยายามในการควบคุมปัญหาด้านนิติวิธีและรัฐวิธี A Brief History of Addiction Control in Thailand	1
	เรื่องเล่าของยุคผู้เสพคือผู้ร้าย และก่อนเปลี่ยนผ่าน (Road to Criminalization).....	2
	เรื่องเล่าของยุคหลังเปลี่ยนผ่าน ผู้เสพคือผู้ป่วย (Road to Decriminalization).....	7
บทที่ 2	การเสพติดและความผิดปกติของการใช้สารเสพติด Addiction and Substance Use Disorder	13
	สมมติฐานของโรคติดสารเสพติด	13
	การเสพติด (Addiction) และความผิดปกติของการใช้สารเสพติด (Substance Use Disorder)	14
	พัฒนาการของโรคติดสารเสพติด.....	16
	หลักการดูแลรักษาโรคติดสารเสพติด	18
บทที่ 3	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสารที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท Overview of Psychoactive Substance	21
	คุณสมบัติและการออกฤทธิ์ของสารเสพติด	23
	ตัวอย่างของสารเสพติดประเภทต่าง ๆ	24
บทที่ 4	การบำบัดทางยาสำหรับผู้ติดสารเสพติด Pharmacotherapy for Substance Use Disorder	32
	การบำบัดทางยาสำหรับผู้ติดแอลกอฮอล์.....	34
	การบำบัดทางยาสำหรับผู้ติดสารอนุพันธ์ฝิ่น.....	41
	การบำบัดทางยาสำหรับผู้ติดสารกระตุ้นประสาท	47
	การบำบัดทางยาสำหรับผู้ติดยาในกลุ่ม Benzodiazepines	48
บทที่ 5	การบำบัดแบบสั้น Brief Intervention	52
	การใช้แบบคัดกรอง ASSIST	53
	ขั้นตอนการทำบำบัดแบบสั้น	55
บทที่ 6	การบำบัดเชิงความคิดและพฤติกรรม Cognitive Behavioral Therapy	59
	ลักษณะของการบำบัดแบบ CBT	60
	การตั้งคำถามอย่างเป็นระบบ (Systematic Questioning).....	64
	การใช้แบบบันทึก (Record Sheet).....	65
	การเบี่ยงเบนความสนใจและการฝึกผ่อนคลาย (Distraction and Relaxation)	66
	การสร้างข้อความเตือน (Warning Card)	67
	การฝึกบทบาทสมมติ (Role Play)	67

สารบัญ (2)

เรื่อง

หน้า

บทที่ 7	การสัมภาษณ์และการบำบัดเพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจ Motivational Interviewing & Motivational Enhancement Therapy (MI&MET)	70
	ขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Stage of Change).....	71
	การสัมภาษณ์เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจ (Motivational Interviewing, MI)	74
	กลยุทธ์ที่ช่วยให้ผู้รับการบำบัดกล่าวข้อความจูงใจตนเอง (Eliciting change talk or self-Motivational statements).....	79
	การจัดการกับแรงต้าน (Resistance Handling).....	81
	เทคนิคของการบำบัดเพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจ (Motivational Enhancement Therapy, MET).....	83
	ระยะของการบำบัดเพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจ (Phase of Motivational Enhancement Therapy).....	84
	การคุยกับญาติ (Involving a Significant Other)	88
	การจัดชั่วโมงการบำบัด (Treatment Session).....	89
บทที่ 8	พฤติกรรมบำบัดวิภาษวิธี Dialectical Behavior Therapy	91
	หลักการพื้นฐานของ DBT	92
	การใช้หลักการ DBT ในผู้ที่มีปัญหาพฤติกรรมเสพติด.....	94
บทที่ 9	การให้คำปรึกษารอบครัว Family Counseling	97
	ครอบครัวคืออะไร.....	98
	องค์ประกอบของครอบครัว (Elements of Family).....	98
	วัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษารอบครัว.....	101
	กระบวนการในการให้คำปรึกษารอบครัว.....	101
บทที่ 10	การบำบัดแบบการยอมรับและสร้างพันธสัญญา Acceptance and Commitment Therapy	106
	เป้าหมายและความเชื่อพื้นฐานของ ACT	107
	กระบวนการบำบัดของ ACT สำหรับปัญหาการเสพติด	108
บทที่ 11	ระบบบริการผู้ที่มีปัญหาติดสารเสพติดในประเทศไทย Service System of Substance-Related Treatment in Thailand	114
	หลักการบำบัดรักษาที่ใช้ในระบบบำบัดผู้ป่วยติดสารเสพติดของประเทศไทยในปัจจุบัน.....	115
	แนวคิดการจัดระบบในการบำบัดยาเสพติดในประเทศไทย	119
	ระบบบริการการบำบัดฟื้นฟูยาเสพติดในประเทศไทย	121
	แนวโน้มของระบบบำบัดยาเสพติดในประเทศไทยตามร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดฉบับใหม่	128
บทที่ 12	กฎหมายและนิติจิตเวชเบื้องต้นในเวชศาสตร์การเสพติด Legal and Forensic Issues in Addiction	131
	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย.....	132
	ความเกี่ยวข้องของการเสพติดและกฎหมาย.....	133

สารบัญ (3)

เรื่อง

หน้า

บทที่ 13	การช่วยให้เลิกบุหรี่ในเวชปฏิบัติ Smoking Cessation in General Practice	141
	ยาที่ใช้เพื่อช่วยลดการสูบบุหรี่.....	143
	การดูแลรักษา.....	145
	ตัวอย่างกรณีศึกษา.....	146
บทที่ 14	การดูแลรักษาภาวะถอนแอลกอฮอล์ในผู้ป่วยที่รับไว้รักษาในโรงพยาบาล Alcohol Withdrawal Management for Hospitalized Patients	150
	การถอนแอลกอฮอล์	150
	การดูแลรักษา.....	152
บทที่ 15	การดูแลรักษาภาวะพิษและภาวะถอนสารอนุพันธ์ฝิ่น Opioids Intoxication and Withdrawal Management	162
	กลไกการออกฤทธิ์ และคุณสมบัติทางเภสัชวิทยาของสารอนุพันธ์ฝิ่น.....	163
	ผลทางคลินิกที่สำคัญของสารอนุพันธ์ฝิ่น.....	164
	การดูแลรักษา.....	165
บทที่ 16	กัญชากับอาการแสดงทางจิตเวช Cannabis and Its Psychiatric Manifestation	174
	กลไกการออกฤทธิ์ และคุณสมบัติทางเภสัชวิทยาของ Δ -9-THC.....	175
	ผลทางคลินิกที่สำคัญของกัญชา	177
	ผลิตภัณฑ์แคนนาบิสที่มีการใช้เพื่อสันถนาการ	179
	Medical Cannabis Counseling.....	180
บทที่ 17	สารกระตุ้นประสาทและอาการทางจิต Psychostimulants and Psychosis	184
	ผลทางคลินิกที่สำคัญของสารกระตุ้นประสาท	185
	การดูแลรักษา.....	187
บทที่ 18	กรณีที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติดอื่น ๆ ที่น่าสนใจ Other Substance Related Interesting Cases	191
บทที่ 19.1	การติดเชิงพฤติกรรม: การติดพนัน Behavioral Addiction: Pathological Gambling	205
	การติดการพนัน (Gambling Addiction).....	207
	การวินิจฉัย และลักษณะทางคลินิก	207
	สาเหตุและปัจจัยเสี่ยง	208
	การดูแลรักษา.....	209

บทที่ 19.2	การติดเชิงพฤติกรรม: การติดเกมในเด็กและวัยรุ่น	
	Behavioral Addiction: Gaming Addiction in Children and Adolescents	214
	การติดเกม.....	214
	ระบาดวิทยาของภาวะติดเกม.....	215
	การวินิจฉัย และลักษณะทางคลินิก	216
	สาเหตุ และปัจจัยเสี่ยง	222
	การดูแลรักษา.....	225
	ตัวอย่างกรณีศึกษา.....	226
บทที่ 20	ความผิดปกติของการเสพยาเสพติดในหญิงตั้งครรภ์และการรกแรกเกิด	
	Substance Use Disorder in Pregnancy and The Neonate	233
	สาเหตุ (Etiology).....	234
	ระบาดวิทยา (Epidemiology).....	235
	การดูแลรักษา (Management and Treatment).....	236
	การพยากรณ์โรค (Prognosis)	247
บทที่ 21	พลวัตของครอบครัวที่มีปัญหาการเสพยา	
	Family Dynamics in Addiction	248
	ความสำคัญของครอบครัว.....	249
	การติดสารเสพติดและครอบครัว.....	250
	การติดสารเสพติดและการใช้ความรุนแรงหรือการทารุณกรรมในครอบครัว.....	255
	เอกสารอ้างอิง.....	256
บทที่ 22	วัยรุ่นและการเสพยาเสพติด	
	Adolescence and Drug Abuse	258
	การเสพยาเสพติดในช่วงวัยรุ่น	259
	กลไกการเกิดพฤติกรรมติดสารเสพติดในวัยรุ่น.....	260
	ผลของการเสพยาเสพติดต่อสมองของวัยรุ่น.....	261
	ผลกระทบจากการเสพยาเสพติดในวัยรุ่น.....	263
	วิธีป้องกันปัญหาสารเสพติดในวัยรุ่น	264
	วิธีการคัดกรองปัญหาสารเสพติดในวัยรุ่น.....	264
	แนวทางการประเมินและดูแลรักษาปัญหาสารเสพติดในวัยรุ่น	266
บทที่ 23	กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศและการใช้สารเสพติด	
	LGBT Drug Use	270
	ระบาดวิทยา.....	270
	Chemsex	272
	แนวทางการจัดการปัญหา Chemsex.....	273
	มาตรการลดอันตราย	274

บทที่ 24	การดื่มแอลกอฮอล์และเสพสารเสพติดในผู้สูงอายุ	
	Alcohol and Substance Abuse in Elderly	278
	ปัจจัยเสี่ยงที่สัมพันธ์กับการเสพสารเสพติดในผู้สูงอายุ.....	279
	การสูญเสียการทำหน้าที่ และพุทธิปัญญาบกพร่อง (Functional Loss & Cognitive Impairment)	281
	การประเมิน.....	282
	การตรวจประเมินคัดกรองพุทธิปัญญาในผู้สูงอายุที่มีปัญหาการดื่มแอลกอฮอล์หรือเสพสารเสพติด	284
	การบำบัดรักษา	287
บทที่ 25	ความผิดปกติของการใช้สารเสพติดและโรคร่วม	
	Psychiatric Comorbidity in Substance Use Disorder	290
	ระบาดวิทยา (Epidemiology).....	291
	การประเมิน (Assessment).....	292
	Independent Versus Induced Psychiatric Disorder	293
	สมมติฐานในการอธิบายการเกิดโรคร่วม	294
	การรักษาภาวะโรคร่วม	295
	แนวทางการรักษาแบ่งตามกลุ่มอาการของโรคจิตเวชที่สำคัญ	296
บทที่ 26	การใช้สารอนุพันธ์ฝิ่นระงับปวดเรื้อรังและการเสพติด	
	Opioid Use in Chronic Pain and Addiction.....	303
	กลไกการเสพติดสารอนุพันธ์ฝิ่น	304
	แนวทางการจัดการความเสี่ยงแก่ผู้ป่วยที่มีอาการปวดเรื้อรังด้วยสารอนุพันธ์ฝิ่นระงับปวด.....	307
	การรักษาทางเลือกอื่น ๆ สำหรับผู้ที่มีอาการปวดเรื้อรัง.....	307

